

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7. évfolyamos tanulók számára

3. forduló

2015. január 26.

Össz.pontszám:

64p	
-----	--

Versenyző neve: Osztály:.....

Iskola neve:

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ügyelj a megfelelő időbeosztásra és a külalakra! A megoldásra összesen 45 perced van.

1. Fele sem igaz! Mit jelentenek a következő szavak? A helyes megoldás betűjelét karikázd be!

1. AMFORA

1. Az ókori görögöknél a vázakészítés és –festés istennője
2. Edénytípus; karcsú, vázaféle korsó az ókori görögöknél
- x. Az ókori Athénban a főtér, ahol a népgyűléseket tartották.

2. CISZTERNA

1. Mély, vízgyűjtő gödör
2. Népi hangszer, a citerához hasonlít, de kevesebb a húrja
- x. Orvosi szakkifejezés: elgennyesedett seb

3. MONOSTOR

1. Szerzetesrend központi kolostora
2. Egyágú állathajtó eszköz, főként a kondások használták
- x. Az aszkéták által használt önsanyargató eszköz

4. ÁMBITUS

1. Kelmével vagy bőrrel bevont ülő- vagy fekvőbútor
2. Egy cetfajta sárgásszürke, viaszszínű váladék
- x. Falusi ház udvarra néző oldalára épített fedett, oldalt nyitott széles folyosó

5. MOROTVA

1. Folyó által levágott vagy elhagyott kanyarulat
2. A borotva egyik típusa, két pengéje van
- x. Az Észak-Amerikában élő mormonok településtípusa

6.HUSZITÁK

1. Szerb lovas katonák, nevüket a magyar huszár szó elszlávosodásából nyerték.
2. Egy magyarországi kiváltságos kerület lakói a középkorban, akiknek adó helyett húszt lándzsát kellett kiállítaniuk
- x. Jan Hus (Husz János) cseh prédikátor követői

7. ZSÉMBES

1. Keleti fűszer, az ánizshoz hasonló az íze
 2. Lapos, ingoványos rész, ahol kis gyepes halmok, ún. zsémbek tarkítják a mocsarat
- x. Mindig elégedetlenkedő, zsörtölődő természetű ember

8. NADÁLY

1. Pióca
 2. Lapos fenekű, nagyméretű evezőscsónak
- x. A ponttyal rokon, szálkás húsú, ízletes folyami hal

9. NAPA

1. Anyós
 2. A palóc nyelvjárásban a férfi nagyszülő neve
- x. Rendszerint bőrből készült irattartó

10. TORZÓ

1. Sétálóutca
 2. Alacsony, gnóm alakú ember
- x. Megcsonkolt vagy megcsonkított szobor

10p	
-----	--

2. Hány értelmes szót tudsz alkotni a megadott mássalhangzókkal? Írd a pontozott vonalra a magánhangzókkal kiegészített szavakat! Soronként írd két szót írd!

- a. b_t_t:
- b. h_ly_g:
- c. k_n:
- d. p_rb_:
- e. r_g_s:

10p	
-----	--

3. Képezz új szavakat a szótőből a megadott szempontoknak megfelelően!

ragyog

- főnévi igenév
- folyamatos melléknévi igenév *
- főnév
- ige, feltételes mód, múlt idő E/3.*
- határozói igenév

5p	
----	--

4. Számozással állítsd sorrendbe a mondatokat, hogy az eredeti szöveg kerekedjen ki belőlük!

1. A kis Rece a deszkák közötti résen leselkedett befelé.
___ Ami azért volt feltűnő, mert kivételesen szép meleg délután volt.
___ Ember egy se.
___ A kerítés mögött építkezés volt, mindenféle gépek, daruk álltak a
a gödrök között.
___ A kis Rece futólag eltöprengett ezen, míg befelé leselkedett a kerítésen.
___ Illetve távolabb, egy deszkaelőtt az éjjeliőr ült, télikabátban, kucsmában.

5p	
----	--

5. Egészítsd ki a szöveget -j vagy -ly betűkkel!

Dunai tá....

Szélesen hömpö....ög a fo....am, a parttól nem messze sétaha....ó úszik. Mellette piros tartá....ok, bó....ák is imbo....ognak.

Odébb uszá....ok szelik a tara....os hullámokat. Felettük sirá....ok szállnak. Néme....ik csőrében o....kor megcsillan a felkapott hal pikke....e. A seké....ebb vízben ka....akozók eveznek. A partszegé....ről néhány szemé.... integet felé....ük. A képet a távoli hegyek koszorú....a zár....a .

10p	
-----	--

6. Milyen mássalhangzó törvényszerűséget ismersz fel az alábbi szavakban?

Írd a számokat a megfelelő helyre! (Írásban jelölt teljes hasonulás: 1; jelöletlen teljes hasonulás: 2; zöngéesség szerinti részleges hasonulás: 3; képzés helye szerinti részleges hasonulás: 4; összeolvadás: 5; rövidülés: 6;)

ötödször: ... sikerrel: ... okulj: ... vadonban: ... tollnak: ... tudhat: ...

6p	
----	--

7. Melyik közmondást rejtik ezek az alliteráló mondatok? pl. Megéhezett malac makkról mereng. = Éhes disznó makkal álmodik.

- a. Almafa alatt akadunk az almára.
- b. Eszünket engedjük előbbre elménk ellenében.
- c. Vánszorgó víz vízpartot váj.
- d. Kakasszóra kelő kincset kap.
- e. Egy eszetlen ezer eszest elront.

5p	
----	--

8. Egészítsd ki a következő mondatokat egy férfi keresztnévvel, hogy értelmesek legyenek! pl.

2000 vol.....odik évezred utolsó éve. TAMÁS

- a. Néhol karácsony másnap.....ztják az ajándékokat.
- b. Éva és Roli az i.....küldött örök hűséget.
- c. Elvittem a mesterhez az elroml.....rámat.
- d. Egy aranyos kisleány sz.....kon-bokron át.

A nevek: a. b.
c. d.

4p	
----	--

9. Keresd meg az aláhúzott szavak megfelelőit a másik két oszlopban, és írd ezeket a pontsorokra!

alkot	vagyontalan	értelmes
<u>újra</u>	meglepődik	létrehoz
azután	olykor	utána
űz	rosszkedvű	álmélkodik
szegény	szalad	zsémbes
<u>mogorva</u>	kerget	hajszol
csodálkozik	eszes	megint
néha	majd	elvéve
fut	ismét	rohan
<u>okos</u>	teremt	nincstelen

a) újra:

b) mogorva:

c) okos:

3p	
----	--

10. Tedd a következő igéket felszólító módba! Ragozáson, személyen, számon ne változtass!

a. hiszem b. lövünk c. folynak

d. látok e. mond f. pedzik

6p	
----	--